

Bruxelles, 3. srpnja 2026.
(OR. en)

11114/26

ECOFIN 904
UEM 308
SOC 433
EMPL 235
COMPET 848
ENV 824
EDUC 290
ENER 446
JAI 884
GENDER 121
JEUN 164
SAN 522
EIB
ECB

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	PREPORUKA VIJEĆA o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Bugarske

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, koji su na temelju prijedloga Komisije COM(2026) 202 final revidirali i o njemu se usuglasili različiti odbori Vijeća i čiju je završnu verziju izradio Gospodarski i financijski odbor.

PREPORUKA VIJEĆA

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Bugarske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97¹, a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

¹ Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

budući da:

- (1) U Uredbi (EU) 2024/1263 navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka.
- (2) Komisija je 25. studenoga 2025. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2026., u kojem Bugarska nije utvrđena kao jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, Preporuku za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2026., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načela europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 21. travnja 2026. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja², a 9. ožujka 2026. Zajedničko izvješće o zapošljavanju i Preporuku o ljudskom kapitalu.
- (3) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost Unije u sljedećih pet godina. U njemu je utvrđeno da su tri imperativa preobrazbe – inovacije, dekarbonizacija i konkurentnost te sigurnost – ključni stupovi održivog gospodarskog rasta. Otkako je objavljen, Kompas konkurentnosti služi kao temelj za rad u sklopu europskog semestra, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima EU-a i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.

² SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2026. razvijati usporedno sa završnom fazom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost³. Planovi za oporavak i otpornost, uz financiranje u okviru kohezijske politike, odigrali su ključnu ulogu u ostvarenju prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se u tim planovima moralo djelotvorno poraditi na svim ili na znatnom dijelu izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje izdanima u nedavnim ciklusima, i te su se preporuke morale uzeti u obzir u programima financiranim u okviru europske kohezijske politike. Kako se Mehanizam za oporavak i otpornost bliži kraju, i dalje je ključno nastaviti s reformama i ulaganjima koji primaju potporu i provode se u okviru tog mehanizma te ih nadograđivati, posebno one koji doprinose svladavanju izazova utvrđenih u preporukama za pojedine zemlje.
- (5) Komisija je 3. lipnja 2026. objavila Izvješće za Bugarsku za 2026. U njemu je ocijenjen napredak Bugarske u smislu preporuka koje su joj upućene 2025. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Bugarske. Na temelju te analize u navedenom su izvješću utvrđeni najhitniji izazovi s kojima se Bugarska suočava. Ocijenjen je i napredak Bugarske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina te smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

³ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Vijeće je 20. lipnja 2025. na temelju ocjene i preporuke Komisije donijelo Preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Bugarske⁴. Plan se odnosi na razdoblje od 2025. do 2028. i četverogodišnju fiskalnu prilagodbu. Vijeće je preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 6,2 % u 2025., 4,9 % u 2026., 4,4 % u 2027. i 4,0 % u 2028., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanim u odnosu na baznu godinu 2024., od 6,2 % u 2025., 11,4 % u 2026., 16,3 % u 2027. i 21 % u 2028.
- (7) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je pozvala države članice da koordinirano zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje za obranu⁵ a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025. Na zahtjev Bugarske Vijeće je 8. srpnja 2025. na preporuku Komisije donijelo preporuku kojom se Bugarskoj dopušta odstupanje od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda⁶. Razdoblje aktivacije nacionalne klauzule o odstupanju (2025. – 2028.) Bugarskoj omogućuje da ponovno odredi prioritete državnih rashoda ili poveća državne prihode tako da trajno povećanje rashoda za obranu ne ugrozi fiskalnu održivost u srednjoročnom razdoblju.

⁴ Preporuka Vijeća od 20. lipnja 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Bugarske (SL C, C/2025/3700, 20.8.2025., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/3700/oj>).

⁵ Komunikacija Komisije o financiranju povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, Bruxelles, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

⁶ Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. kojom se Bugarskoj dopušta odstupanje od maksimalnih stopa rasta neto rashoda kako ih je utvrdilo Vijeće na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne klauzule o odstupanju) (SL C, C/2025/3961, 20.8.2025., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/3961/oj>).

- (8) Bugarska je 30. travnja 2026. dostavila svoje godišnje izvješće o napretku za 2026.⁷ u kojem izvješćuje o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda i provedbi reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u preporukama koje su joj upućene u okviru europskog semestra. Međutim, nisu dostavljeni fiskalni podaci za 2026. U godišnjem izvješću o napretku uzeto je u obzir i polugodišnje izvješće Bugarske o napretku postignutom u provedbi njezina plana za oporavak i otpornost u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241.
- (9) Rast realnog BDP-a u 2025. iznosio je 3,1 %, a inflacija mjerena HIPC-om 3,5 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će se realni BDP povećati za 2,5 % u 2026. i za 2,2 % u 2027., a inflacija mjerena HIPC-om iznositi 4,2 % u 2026. i 2,6 % u 2027.
- (10) Prema podacima Eurostata⁸ deficit opće države u Bugarskoj se s 3 % BDP-a u 2024. povećao na 3,5 % BDP-a u 2025. Povećanje deficita u 2025. uglavnom je rezultat kombiniranog utjecaja povećanja plaća u javnom sektoru, posebno u području obrane i sigurnosti, i povećanja socijalnih izdataka, uključujući automatsku indeksaciju mirovina, povećanja javnih ulaganja koja financira država, rashoda za kamate i investicijskih potpora u grupi Bulgarian Energy Holding. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se deficit od 4,1 % BDP-a u 2026. i 4,3 % BDP-a u 2027. Povećanja u 2026. i 2027. uglavnom odražavaju kontinuirana strukturna povećanja plaća u javnom sektoru i socijalnih naknada bez kompenzacijskih mjera.

⁷ Godišnja izvješća o napretku za 2026. dostupna su na sljedećoj poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

- (11) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike⁹, koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, bio je u 2025. ekspanzivan, za 2,3 % BDP-a. Predviđa se da će u 2026. biti ekspanzivan (za 1,0 % BDP-a), a u 2027. kontrakcijski (za 1,6 % BDP-a).
- (12) Prema podacima Eurostata¹⁰ dug opće države u Bugarskoj se s 23,8 % BDP-a krajem 2024. povećao na 29,9 % BDP-a krajem 2025. Povećanje udjela duga u 2025. uglavnom je posljedica dokapitalizacija grupe Bulgarian Energy Holding i Bugarske razvojne banke. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se povećanje udjela duga u BDP-u na 32,3 % do kraja 2026. i daljnje povećanje na 35,5 % do kraja 2027.
- (13) Prema podacima Eurostata¹¹ ukupni rashodi opće države za obranu u Bugarskoj iznosili su 1,9 % BDP-a u 2025. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će u 2026. biti na istoj razini. To odgovara povećanju od 0,6 postotnih bodova BDP-a u odnosu na referentnu godinu 2024.¹²

⁹ Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna EU-a. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između (i) srednjoročnog potencijalnog rasta i (ii) promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije.

¹⁰ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

¹¹ Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG).

¹² NATO-ova definicija potrošnje za obranu razlikuje se od definicije iz klasifikacije funkcija države (COFOG). Osim toga, mogle bi postojati razlike zbog vremena evidentiranja rashoda, posebno za vojnu opremu, jer se u izvješćima NATO-a ne slijede pravila iz nacionalnih računa za vrijeme evidentiranja.

- (14) Unija se nastavlja suočavati s rizicima od poremećaja u opskrbi energijom i povećane nestabilnosti cijena, a stanje dodatno pogoršavaju geopolitičke napetosti koje utječu na globalna tržišta nafte i plina. Iskustvo stečeno tijekom energetske krize 2022. i 2023. pokazalo je da opsežne, neciljane mjere podrazumijevaju velike fiskalne troškove i da su društveno i gospodarski neučinkovite. Od izbijanja rata na Bliskom istoku u veljači 2026. Bugarska je donijela mjere fiskalne politike za ublažavanje posljedica visokih cijena energije na kućanstva i poduzeća¹³. To su ciljana mjesečna potpora za skupine s niskim dohotkom do lipnja 2026. i ciljane subvencije za prijevoznike u putničkom prijevozu koji opslužuju mala naselja za 2026. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će fiskalni trošak tih mjera u 2026. iznositi manje od 0,1 % BDP-a. Prema procjenama Komisije, kad bi te mjere ostale na snazi do kraja 2026., njihov bi fiskalni trošak u 2026. iznosio 0,1 % BDP-a.
- (15) Na temelju Komisijinih izračuna neto rashodi u Bugarskoj povećali su se za 12,3 % u 2025. Rast neto rashoda u 2025. veći je od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 2,1 % BDP-a na godišnjoj razini. Uzimajući u obzir fleksibilnost veće potrošnje za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju, kumulativno odstupanje neto rashoda iznosi 1,4 % BDP-a.
- (16) Na temelju Komisijinih izračuna predviđa se da će se neto rashodi u Bugarskoj povećati za 5,5 % u 2026. i kumulativno za 18,5 % u 2025. i 2026. Predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 0,2 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2025. i 2026. zajedno, predviđa se da će kumulativna stopa rasta neto rashoda također biti veća od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 2,2 % BDP-a. Uzimajući u obzir fleksibilnost veće potrošnje za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju, razmatraju li se 2025. i 2026. zajedno, predviđeno kumulativno odstupanje neto rashoda iznosi 1,6 % BDP-a.

¹³ Uzeto je u obzir stanje na datum zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. (4. svibnja 2026.).

- (17) Komisija je 3. lipnja 2026. donijela izvješće na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a¹⁴. U tom je izvješću ocijenjeno stanje Bugarske u pogledu kriterija deficita. Deficit je 2025. bio ispod 3 % BDP-a kad se uzme u obzir povećanje rashoda za obranu od 2024. na temelju nacionalne klauzule o odstupanju za obranu. Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2026. predviđa se da će deficit u 2026. premašiti referentnu vrijednost od 3 % BDP-a i nakon što se uzme u obzir povećanje rashoda za obranu od 2024. U izvješću je zaključeno da se smatra da Bugarska nije ispunila kriterij deficita, uzimajući u obzir sve relevantne čimbenike. Na temelju toga i nakon razmatranja mišljenja Gospodarskog i financijskog odbora u skladu s člankom 126. stavkom 4. UFEU-a, Komisija je predložila pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita tako što je Vijeću predložila da donese odluku na temelju članka 126. stavka 6. Vijeće je [DATUM] donijelo takvu odluku za Bugarsku¹⁵, zajedno s preporukom¹⁶ na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita.

¹⁴ Izvješće Komisije pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, 3.6.2026., COM(2026) 302 final.

¹⁵ Odluka vijeća (EU) 2026/[SL: molimo umetnuti] od [DATUM] o postojanju prekomjernog deficita u Bugarskoj, (SL [molimo umetnuti] odgovarajuća upućivanja na SL).

¹⁶ Preporuka Vijeća s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Bugarskoj, donesena [DATUM]. Svi dokumenti koji se odnose na postupak u slučaju prekomjernog deficita za Bugarsku dostupni su na sljedećoj poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Bulgaria_en.

- (18) Bugarska se suočava s dvostrukim izazovom zaštite održivosti svojih javnih financija uz istodobno unapređivanje pravednosti i učinkovitosti svojeg poreznog sustava. Jedna je od ključnih značajki sustava paušalna stopa poreza na dohodak od 10 %, koja se primjenjuje bez porezne olakšice u kombinaciji s ograničenjem doprinosa za socijalno osiguranje, što zajedno dovodi do regresivne raspodjele poreznog opterećenja tako da se osobe s visokim dohotkom suočavaju s nešto nižim poreznim klinom od osoba s niskim dohotkom. Posljednjih su se godina povećali javni rashodi, posebno u području mirovina i plaća u javnom sektoru. Ta su povećanja često financirana kratkoročnim ili *ad hoc* mjerama, a ne stabilnim strukturnim mjerama. Time je smanjena predvidljivost fiskalne politike i povećani su fiskalni rizici, posebno s obzirom na to da se pojavljuju dodatni pritisci na strukturnu potrošnju. Očekuje se da će u budućnosti ključnu ulogu imati demografska kretanja. Starenje stanovništva stvorit će trajan pritisak na socijalne izdatke, posebno na mirovine i zdravstvenu skrb, koji se osim toga suočavaju s izazovima u pogledu primjerenosti. Istodobno, dodatni rashodi povezani s jačanjem nacionalnih i zajedničkih obrambenih sposobnosti vjerojatno će dodatno opteretiti javne financije. Ako se politike ne prilagode, ti će čimbenici otežati održavanje fiskalne discipline. Bugarska se suočava i s trajnim strukturnim izazovima na prihodovnoj strani. Porezni prihodi kao udio u BDP-u i dalje su znatno ispod prosjeka EU-a, što ograničava sposobnost te zemlje da financira javne usluge i ulaganja. Naplata prihoda dodatno je oslabljena visokim razinama poreznih dugova. Osim toga, Bugarska ima jednu od najvećih procijenjenih sivih ekonomija u Europskoj uniji, što ugrožava poreznu disciplinu i ograničava njezin kapacitet prihoda.
- (19) Sustavno, smisleno i pravodobno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika ostaje ključno za osiguravanje opće odgovornosti za uspješnu provedbu Unijinih instrumenata financiranja, kao i u kontekstu europskog semestra.

- (20) Provedba programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT), Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i Kohezijskog fonda (KF) u Bugarskoj, dobro napreduje, posebno kad je riječ o odabiru projekata. Važno je pojačati napore kako bi se osigurala brza provedba odabranih projekata i maksimalno povećao njihov učinak na terenu. Bugarska istodobno treba ubrzati provedbu Fonda za pravednu tranziciju (FPT) jer sredstva trebaju biti isplaćena do kraja 2026. Bitno je osigurati da se nova ulaganja koja je Bugarska utvrdila u svojem preispitivanju fondova kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, posebno ulaganja povezana s pet prioriteta iz Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja¹⁷, provode brzo i djelotvorno.
- (21) Istočne pogranične regije Bugarske suočavaju se s dodatnim izazovima, koji ugrožavaju njihove izgleda za gospodarski i socijalni razvoj jer pogoršavaju postojeće strukturne izazove. Učinak agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine povećava sigurnosne pritiske, ometa prekogranične gospodarske aktivnosti i smanjuje privlačnost ulaganja.
- (22) Bugarska se suočava s nekoliko izazova povezanih s funkcioniranjem i kapacitetom javne uprave i podnacionalnim upravljanjem, digitalizacijom javnih usluga, okvirom za pravosuđe i borbu protiv korupcije, javnom nabavom i regulatornom kvalitetom, razinom istraživanja i inovacija, dekarbonizacijom energetskeg sustava i industrije, energetskeg siromaštva, prometom i povezanošću, otpornošću na klimatske promjene, manjkom radne snage i vještina, socijalnom uključenošću i zdravstvenom skrbi.

¹⁷ Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

- (23) Javna uprava nastavlja se suočavati s ograničenjima kapaciteta, posebno na podnacionalnoj razini, te se čini da su potrebni daljnji naponi kako bi se ispunila očekivanja građana i poduzeća. Bugarska ima najniži udio državnih službenika koji sudjeluju u obrazovanju odraslih, što otežava razvoj vještina na nacionalnoj i podnacionalnoj razini. K tome se općine suočavaju s trajnim poteškoćama u privlačenju i zadržavanju kvalificiranih stručnjaka za provedbu inicijativa i projekata koje financira EU, što otežava upravljanje sredstvima EU-a. Fragmentiranost postupaka upravljanja i planiranja na podnacionalnoj razini dodatno je ograničenje za učinkovito upravljanje projektima koje financira EU, kao i za usklađivanje prioriteta u okviru šire teritorijalne strategije. Postalo je dostupno više digitalnih javnih usluga koje poduzeća i građani redovito upotrebljavaju, ali mogućnosti koje nudi infrastruktura digitalne uprave nisu u potpunosti iskorištene zbog velike administrativne kompleksnosti i slabe prilagođenosti korisnicima. Kako bi se uklonili ti nedostaci, ključni su preostali prioriteti osiguravanje interoperabilnosti na svim razinama vlasti, pojednostavnjenje i digitalizacija internih radnih postupaka te proširenje pružanja cjelovitih javnih usluga na internetu. U tijeku su naponi za pojednostavnjenje propisa, unapređivanje regulatornih alata i smanjenje administrativnog opterećenja, ali još nisu polučili konkretne rezultate. Regulatorne i administrativne prepreke jedinstvenom tržištu utječu na trgovinu robom unutar Europskog gospodarskog prostora (uključujući prekogranične logističke lance), pružanje profesionalnih usluga i poslovni nastan.

- (24) Jačanje kaznenog progona korupcije i dalje je ključno za održavanje stabilnog i predvidljivog gospodarskog okruženja utemeljenog na vladavini prava. Bugarska još nije ostvarila dobre rezultate u istragama i kaznenom progonu korupcije, posebno u slučajevima korupcije na visokoj razini. Pravnim okvirom kojim se uređuje povjerenstvo za borbu protiv korupcije, uvedenim 2023., nije osigurana politička neovisnost tog tijela, a stavljen je izvan snage 2026., prije imenovanja nove uprave povjerenstva za borbu protiv korupcije. Bugarska je poduzela određene korake u vezi s revidiranim antikorupcijskim okvirom, primjerice donošenjem novog zakona o borbi protiv korupcije među osobama koje obnašaju javne dužnosti. Nadalje, neovisnost i učinkovito funkcioniranje Vrhovnog sudbenog vijeća, kao samoupravnog pravosudnog tijela, ključni su za pravilan rad sudova i državnog odvjetništva, posebno u predmetima povezanim s korupcijom na visokoj razini. Vrhovno sudbeno vijeće djeluje s isteklim mandatom od 2022., što negativno utječe na njegovu legitimnost i sprečava ga u izvršavanju dijela funkcija, kao što je imenovanje novog glavnog državnog odvjetnika. S obzirom na vodeću ulogu državnog odvjetništva u provedbi kaznenih istraga, uklanjanjem nedostataka povezanih s funkcioniranjem Vrhovnog sudbenog vijeća mogli bi se dodatno poduprijeti naponi u borbi protiv korupcije u zemlji.

- (25) Strukturni nedostaci u upravljanju i provedbi u javnoj nabavi nastavljaju ograničavati konkurentnost. Sve veći udio izravno dodijeljenih grupa i postupaka s jednim ponuditeljem, kao i znatan broj neuspješnih ili otkazanih ugovora, obeshrabruju sudjelovanje i slabe povjerenje poduzeća i njihovu percepciju pravednosti. Iako su u okviru plana za oporavak i otpornost uvedena određena postupovna poboljšanja, za rješavanje strukturnih izazova potrebno je dodatno preispitivanje upravljačke strukture, jačanje zaštitnih mjera i suradnje među tijelima za javnu nabavu te povećanje kapaciteta i stručnog znanja relevantnih agencija. Bugarska je poduzela određene korake kako bi obnovila mandate određenih regulatornih tijela, ali još nije riješila problem njihove neovisnosti. Ograničenja resursa i neprimjereni politički utjecaji umanjuju kvalitetu njihovih regulatornih rezultata. Mjere kojima se neovisnost regulatornih tijela štiti od sudionika na tržištu i dalje su nedostatne, posebno u sektorima kao što je energetika, u kojima poduzeća u državnom vlasništvu imaju znatan utjecaj. Kad je riječ o pravosuđu, i dalje postoji zabrinutost u pogledu funkcioniranja Inspektorata Vrhovnog sudbenog vijeća i rizik od političkog utjecaja jer je njegov mandat istekao 2020. i nije produljen.
- (26) Bugarski sustav istraživanja i inovacija nastavlja se suočavati sa znatnim izazovima, uz niska javna i privatna ulaganja u istraživanje i razvoj koja su znatno ispod prosjeka EU-a te fragmentirano institucijsko okruženje koje ograničava učinkovitost, kako je navedeno u izvješću o instrumentu za potporu politikama. Unatoč napretku povezanom s okvirom upravljanja, među ostalim donošenjem zakona o istraživanju i inovacijama te osnivanjem Vijeća za inovacije i istraživanje, i dalje je potrebna dosljedna i jasna provedba. Nadalje, institucijski mandati istraživačkih organizacija i ustanova visokog obrazovanja i dalje su nejasni, a istraživačke aktivnosti previše su koncentrirane u regiji glavnoga grada, što pogoršava regionalne razlike. Unatoč određenim poboljšanjima, komercijalizaciju rezultata istraživanja otežavaju slabe veze između akademske zajednice i poduzeća te slabije razvijen ekosustav prijenosa tehnologije. Iako se fondovima kohezijske politike podupire novi centar za prijenos tehnologije, a digitalna transformacija MSP-ova postupno se poboljšava, potrebna su veća javna i privatna ulaganja u istraživanje i razvoj, u kombinaciji s jasnijim institucijskim mandatima i snažnijim mehanizmima komercijalizacije kako bi se povećao učinak inovacija.

- (27) Veleprodajne cijene električne energije u Bugarskoj još su među najvišima u EU-u. Iako je postignut određeni napredak u smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima u proizvodnji električne energije zahvaljujući postupnom ukidanju ugovora o kupnji energije i obveza pružanja javne usluge kojima se izravno podupiru elektrane na ugljen, elektroenergetski sustav u Bugarskoj još ovisi o tim elektranama kako bi se zadovoljila potražnja. Opsežno uvođenje kapaciteta za proizvodnju solarne energije nije popraćeno jednakovrijednim uvođenjem kopnenih i odobalnih kapaciteta za energiju vjetra unatoč postojećem potencijalu u Bugarskoj. Očekivano uvođenje velikih kapaciteta za baterijsko skladištenje može u kombinaciji s jačanjem distribucijskih mreža za koje su potrebne nadogradnje i dodatni kapaciteti omogućiti fleksibilniju i dekarboniziraniju opskrbu električnom energijom. Kad bi se povećala fleksibilnost potražnje, maloprodajne cijene za kućanstva postale bi osjetljivije na veleprodajne cjenovne signale i doprinijelo bi se daljnjem razvoju pametnih brojila. Fleksibilna ponuda i potražnja nužne su za smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima i dekarbonizaciju elektroenergetskog sustava, što dovodi do pristupačnijih cijena električne energije uz dodatnu proizvodnju energije iz obnovljivih izvora / niskougljičnu proizvodnju i poboljšane mreže. Grupi Bulgarian Energy Holding, koja obuhvaća bugarska poduzeća u državnom vlasništvu u području niskougljične proizvodnje (nuklearna energija, hidroenergija), imovinu povezanu s fosilnim gorivima (elektrane na ugljen i vađenje ugljena, kao i imovina povezana s prirodnim plinom) i reguliranu imovinu – operatore prijenosnih sustava, potrebna je reforma kako bi se povećala njezina transparentnost i otklonile bojazni u pogledu unakrsnog subvencioniranja imovine povezane s ugljenom. Takvom bi se reformom omogućilo reguliranoj imovini, posebno operatorima prijenosnih sustava za električnu energiju, da se usredotoči na svoju osnovnu djelatnost i podupro bi se odmak od djelatnosti povezanih s ugljenom te time smanjila ovisnost o fosilnim gorivima.

- (28) Sustavi centraliziranog grijanja u Bugarskoj i dalje se oslanjaju na prirodni plin i druga goriva koja uzrokuju emisije stakleničkih plinova. Iako je postignut napredak u postupnom ukidanju subvencija za fosilna goriva za proizvodnju električne energije, subvencije usmjerene na centralizirano grijanje za koje nije planirano postupno ukidanje prije 2030. još nisu riješene. Moglo bi se razmotriti prioritarno postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva koje ne rješavaju problem energetske siromaštva, ne odgovaraju na stvarna pitanja energetske sigurnosti, ometaju elektrifikaciju i nisu ključne za industrijsku konkurentnost. Poticajne cijene za kogeneracijska postrojenja koja opskrbljuju mreže centraliziranog grijanja produljuju gospodarsku održivost proizvodnje toplinske energije iz fosilnih goriva i odgađaju modernizaciju proizvodnje i infrastrukture tih mreža u skladu s visokim standardima učinkovitosti. Reformom tih cijena oslobodio bi se fiskalni prostor koji bi se mogao preusmjeriti na dekarbonizaciju centraliziranog grijanja i ciljanu potporu energetski siromašnim kućanstvima.
- (29) Energetsko siromaštvo i dalje je strukturni izazov u Bugarskoj, potaknut nedostatkom mehanizama potpore usmjerenih na one kojima je pomoć najpotrebnija, zbog čega je udio osoba koje ne mogu primjereno zagrijati svoje domove znatno veći od prosjeka EU-a. Iako je potpora trenutačno usmjerena na opsežne mjere, kao što su univerzalno niske regulirane maloprodajne cijene električne energije i poticajne cijene za kogeneracijska postrojenja koja opskrbljuju mreže centraliziranog grijanja, ciljana pomoć i dalje zaostaje. Zbog takve neučinkovite upotrebe fiskalnih sredstava izložena su najranjivija kućanstva, što naglašava potrebu za rješavanjem problema energetske siromaštva osmišljavanjem odgovarajućih i ciljanih mjera politike.
- (30) Unatoč ograničenom napretku u povećanju energetske učinkovitosti u industriji, daljnje smanjenje potrošnje energije industrijskih korisnika ostaje ključno jer je energetski intenzitet bugarskog proizvodnog sektora i dalje među četiri najviša u Uniji. Osim toga, znatan udio industrijskih emisija stakleničkih plinova (45 % u usporedbi s prosjekom EU-a od 35 %) proizlazi iz procesa koji nisu povezani s energijom, što naglašava potrebu za sveobuhvatnim mjerama dekarbonizacije koje nadilaze samu energetske učinkovitost. Ubrzavanje industrijske dekarbonizacije, posebno u proizvodnim sektorima s visokim emisijama, doprinijelo bi jačanju konkurentnosti uz istodobno smanjenje ovisnosti o resursima i energiji s visokim emisijama stakleničkih plinova.

- (31) Promet je u 2023. u Bugarskoj i dalje bio među sektorima s najvišim emisijama stakleničkih plinova, dok je uvođenje električnih vozila još znatno ispod prosjeka EU-a, koji je 2024. iznosio 0,56 %. Uvođenje infrastrukture za punjenje odvija se sporo; ugrađeno je manje od 15 % obvezne infrastrukture za punjenje električnom energijom za 2030. Nedostatak infrastrukture za javni prijevoz dovodi do problema s povezivnošću, posebno u sjevernoj regiji. Potrebno je daljnje djelovanje kako bi se ubrzala infrastrukturna ulaganja u javni prijevoz, modernizirala željeznička infrastruktura, među ostalim elektrifikacijom ERTMS-a, i proširila infrastruktura za punjenje električnih vozila, uz učinkovitu provedbu mjera sigurnosti na cestama i poboljšanje povezanosti sjeverne regije i prekogranične povezanosti, dovršetkom mreže TEN-T.
- (32) Bugarska je i dalje osjetljiva na sve veće klimatske rizike (posebno poplave, suše i smanjenje razine voda), koji ugrožavaju njezinu gospodarsku i društvenu otpornost. Klimatske promjene razotkrivaju velike slabosti prometne infrastrukture. Kvaliteta vodne infrastrukture ostala je niska, s vrlo velikim gubicima i razinom usklađenosti pročišćavanja otpadnih voda znatno ispod zahtjeva EU-a, što upućuje na trajne nedostatke u gospodarenju vodama i otpadom. Nacionalni okvir za prilagodbu temelj je za djelovanje, ali je njegova provedba i dalje neujednačena zbog fragmentiranog upravljanja u području klime i širih institucijskih nedostataka, uključujući nepostojanje obveznih procjena klimatskih rizika. Daljnjim mjerama, od kojih se neke podupiru u okviru kohezijske politike, želi se poboljšati vodna infrastruktura i infrastruktura za gospodarenje otpadom te povećati otpornost na klimatske promjene. Međutim, ulaganja su i dalje ispod prosjeka EU-a, a prihvaćanje prirodnih rješenja i pokrivenost osiguranjem od rizika povezanih s klimom i dalje su ograničeni, što ograničava održivu upotrebu resursa i opću otpornost, uključujući otpornost morskih ekosustava.

- (33) S obzirom na presudnu ulogu ljudskog kapitala u povećanju konkurentnosti i strateške autonomije Unije, Vijeće je 2026. državama članicama preporučilo da poduzmu mjere za hitno prevladavanje strukturnih izazova povezanih s ljudskim kapitalom u području vještina, obrazovanja i osposobljavanja, koji koče konkurentnost. Preporuke za pojedinu zemlju upućene Bugarskoj 2026. mogu doprinijeti provedbi Preporuke Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji.
- (34) Slabi rezultati Bugarske u području osnovnih vještina otkrivaju strukturne izazove koji ograničavaju razvoj ljudskog kapitala i konkurentnost. Otprilike polovina petnaestogodišnjaka u Bugarskoj nema minimalnu razinu osnovnih vještina, što je oko dvostruko više od prosjeka EU-a. Slaba uspješnost povezana je s problemima u školskom kurikulumu i kvalitetom poučavanja. Nedovoljno se primjenjuju pristupi koji se temelje na kompetencijama i usmjereni su na učenike i premalo se pozornosti posvećuje razvoju osnovnih vještina i kompetencijama u području STEM-a. Sudjelovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju još je nisko i neujednačeno među regijama, što ograničava rano učenje i doprinosi nejednakostima. Posebno su pogođene skupine u nepovoljnom položaju, uključujući romsku djecu. Unatoč naporima koji su u njega uloženi u posljednje vrijeme, visoko obrazovanje u Bugarskoj nastavlja se suočavati sa znatnim izazovima u razvoju visokokvalificiranih talenata, posebno u području STEM-a, što utječe na produktivnost i inovacije. Unatoč nedavno uloženim naporima, na kvalitetu poučavanja nastavljaju negativno utjecati manjak učitelja i nastavnika, posebno u području STEM-a, nedostatne i neciljane mogućnosti za stručno usavršavanje te slaba veza između uspješnosti i plaće.

- (35) Bugarsko tržište rada u 2025. ostalo je zategnuto, a stopa zaposlenosti povećala se na 77 %, što je neznatno iznad prosjeka EU-a. Istodobno se ukupna zaposlenost smanjila treću godinu zaredom, u skladu sa širim demografskim trendovima, dok je nezaposlenost ostala na povijesno niskoj razini od 3,5 %. Manjak radne snage nastavio se unatoč nekim znakovima slabije potražnje, a poslodavci i dalje navode da postoji potreba za više od 230 000 dodatnih radnika. I dalje postoje znatne regionalne razlike, a razlike u zaposlenosti među regijama s najboljim i najlošijim rezultatima iznose više od 10 postotnih bodova. Udio mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET) ostao je visok u usporedbi s prosjekom EU-a, posebno među mladima s invaliditetom i Romima. Rezultati na tržištu rada i dalje su neujednačeni za ranjive skupine: razlika u zaposlenosti osoba s invaliditetom ostala je velika, a unatoč znatnom napretku ostvarenom posljednjih godina zaposlenost Roma i dalje je zaostajala za nacionalnim prosjekom, dok je stopa mladih Roma koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih ostala visoka i iznosila čak 46 %.
- (36) Nedostatak vještina nastavlja kočiti konkurentnost. Iako se udio osoba s barem osnovnim digitalnim vještinama u 2025. povećao, još je znatno ispod prosjeka EU-a, što ograničava rezultate na tržištu rada i pristup internetskim uslugama te dovodi do rizika od većih socijalnih i regionalnih razlika. Udio stručnjaka za IKT nešto je manji od prosjeka EU-a, a uvođenje umjetne inteligencije u poslovanje ostalo je skromno. Unatoč kontinuiranom uvođenju reformi strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i relativno visokom sudjelovanju u višem sekundarnom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, trajno prisutna neusklađenost vještina nastavlja negativno utjecati na rezultate jer je stopa zaposlenosti osoba sa završenim strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem i dalje ispod prosjeka EU-a i nedovoljno je usklađena s potražnjom na tržištu rada. Bugarska i dalje znatno zaostaje za prosjekom EU-a u pogledu stope sudjelovanja odraslih u obrazovanju, što se odnosi i na zaposlene odrasle osobe. Prevladavanje tih izazova doprinijelo bi i poboljšanju kvalitete radnih mjesta.

- (37) Bugarska se i dalje suočava sa strukturnim izazovima povezanim sa smanjenjem siromaštva, nejednakosti i socijalnom zaštitom. Sustav socijalne zaštite ojačan je reformom sustava minimalnog dohotka, dopunjenom rastom plaća, koji je povećao dohotke kućanstava i ojačao financijsku osnovu socijalnog osiguranja. Dugoročni učinak te reforme na primjerenost i pokrivenost tek treba ocijeniti. Udio osoba izloženih riziku od siromaštva smanjio se, ali je i dalje visok, posebno za ranjive skupine, što upućuje na ograničen učinak socijalnih transfera na smanjenje siromaštva. Stopa siromaštva unatoč zaposlenju smanjila se, ali je i dalje najviša u EU-u. Stopa rizika od siromaštva i socijalne isključenosti (AROPE) za Rome i osobe s invaliditetom bila je posebno visoka i iznosila je 78,3 % odnosno 43,8 %, a stopa AROPE za djecu i dalje je znatno iznad prosjeka EU-a. Dostupnost, priuštivost i kvaliteta socijalnih usluga poboljšavaju se zahvaljujući ciljanim reformama povezanim s kvalitetom i izradom pregleda socijalnih usluga i vidljiv je napredak u prelasku s institucionalizirane skrbi na skrb u zajednici i kućnu njegu. Međutim, potrebe za socijalnim uslugama, posebno za dugotrajnom skrbi, još su velike, a izazovi su i dalje prisutni. Brzo starenje društva dodatno opterećuje povećanu potražnju za skrbi za starije osobe i manjak osoblja¹⁸.

¹⁸ [SWD\(2026\) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\)](#), 2026.

- (38) Bugarska se nastavlja suočavati s velikim preprekama u pristupu zdravstvenoj skrbi, što negativno utječe na očekivani životni vijek i stopu smrtnosti koja se može spriječiti i smrtnosti od izlječivih uzorka. Zdravstveni sustav i dalje je uglavnom fokusiran na bolnice, pri čemu je vrlo nizak udio rashoda namijenjen izvanbolničkoj skrbi, primarnoj skrbi i prevenciji bolesti unatoč velikom broju bolničkih kreveta, visokim stopama otpuštanja iz bolnice te relativno niskoj popunjenosti i prosječnom trajanju boravka. Modelom plaćanja potiče se standardizirano bolničko liječenje, a ne skrb prilagođena individualnim potrebama. Istodobno je pristup dodatno ograničen manjkom i nejednakom raspodjelom zdravstvenih djelatnika, posebno medicinskih sestara, u kontekstu starenja radne snage. Visoka neposredna plaćanja još su velika prepreka pristupu, pri čemu Bugarska ima najveći udio takvih plaćanja u ukupnim rashodima za zdravstvenu skrb u EU-u, uz visok udio privatne potrošnje na izvanbolničku skrb. Pristup zdravstvenoj skrbi dodatno otežava spora i neujednačena primjena usluga e-zdravstva među pacijentima i zdravstvenim djelatnicima.
- (39) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je u 2026. državama članicama europodručja preporučilo da poduzmu djelovanja, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, u cilju provedbe Preporuke o ekonomskoj politici europodručja 2026. Kad je riječ o Bugarskoj, preporuka br. 1 doprinosi provedbi druge i treće preporuke za europodručje, preporuka br. 2 doprinosi provedbi četvrte preporuke za europodručje, preporuka br. 3 doprinosi provedbi sedme i devete preporuke za europodručje, preporuka br. 4 doprinosi provedbi sedme preporuke za europodručje, a preporuka br. 5 doprinosi provedbi pete preporuke za europodručje,

PREPORUČUJE da Bugarska u 2026. i 2027. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Pridržavati se maksimalnih stopa rasta neto rashoda koje je Vijeće preporučilo [datum] s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita i pritom iskoristiti fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju koju je aktiviralo Vijeće. Povećati ukupnu potrošnju za obranu i sigurnost te povećati pripravnost i pritom osigurati održivost duga i učinkovitost potrošnje te postupnu prilagodbu proračuna u skladu sa strukturno većom potrošnjom za obranu. Osigurati da mjere poduzete za ublažavanje posljedica povećanja cijena energije budu privremene i usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava ili zadovoljavanje potreba energetske intenzivnih poduzeća, održavaju poticaje za uštedu energije i da je njihov fiskalni trošak u skladu s obvezama koje proizlaze iz fiskalnog okvira EU-a. Poduzeti mjere za rješavanje problema sive ekonomije, među ostalim smanjenjem poticaja za umanjivanje prihoda pri prijavi i neprijavljivanje prihoda, te povećati pravednost poreznog sustava i njegov kapacitet za stvaranje prihoda. Ojačati naplatu poreza, među ostalim poboljšanjem naplate nepodmirenih obveza, jačanjem porezne discipline i proširenjem osnovice prihoda.
2. Osigurati kontinuitet reformi i ulaganja koji se provode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Pojačati napore za provedbu programâ kohezijske politike, prema potrebi na temelju preraspodjele strateških prioriteta i fleksibilnosti dogovorene u kontekstu preispitivanja okvira kohezijske politike u sredini programskog razdoblja. Odgovoriti na jedinstvene socioekonomske i sigurnosne izazove te izazove u području civilne pripravnosti koji utječu na regije na vanjskoj istočnoj granici EU-a, uključujući potrebu za ulaganjem u infrastrukturu dvojne namjene.
3. Poboljšati funkcioniranje javne uprave, posebno na podnacionalnoj razini, pojednostavnjenjem propisa i unapređivanjem regulatornih alata; pojednostavnjenjem i digitalizacijom radnih postupaka i usluga, povećanjem interoperabilnosti na svim razinama vlasti te daljnjim razvojem vještina državnih službenika. Povećati učinkovitost mjera za borbu protiv korupcije, posebno u predmetima povezanim s korupcijom na visokoj razini, među ostalim jačanjem neovisnosti i djelotvornog funkcioniranja Vrhovnog sudbenog vijeća. Poboljšati kvalitetu i povećati učinkovitost postupaka javne nabave te ojačati neovisnost i funkcioniranje regulatornih tijela. Povećati učinak i djelotvornost javnih ulaganja u istraživanje i razvoj.

4. Nastaviti s dekarbonizacijom elektroenergetskog sustava i smanjiti ovisnost o proizvodnji u kojoj se koriste fosilna goriva, među ostalim promicanjem izgradnje vjetroelektrana, omogućivanjem fleksibilizacije ponude i potražnje, nadogradnjom infrastrukture elektroenergetske mreže na razini distribucije i reformom korporativnog upravljanja poduzeća u državnom vlasništvu u energetsom sektoru kako bi se povećala transparentnost. Promicati modernizaciju sustava centraliziranog grijanja postupnim ukidanjem subvencija za fosilna goriva. Boriti se protiv energetskog siromaštva ciljanim mjerama. Potaknuti dekarbonizaciju industrije. Promicati uvođenje čistog gradskog, javnog i željezničkog prijevoza, među ostalim ubrzavanjem ulaganja u razvoj potrebne infrastrukture i povezivosti u sjevernoj regiji. Povećati otpornost na klimatske promjene i otpornost vodoopskrbe te poboljšati gospodarenje otpadom.
5. Ojačati učenje koje se temelji na kompetencijama. Dodatno poboljšati kvalitetu poučavanja osposobljavanjem nastavnika i učitelja koje se temelji na potrebama. Poboljšati kvalitetu i povećati relevantnost za tržište rada i uključivost obrazovanja i osposobljavanja. Povećati zaposlenost nedovoljno zastupljenih skupina. Ojačati stjecanje vještina, uključujući obrazovanje odraslih, kako bi se povećala konkurentnost. Povećati socijalnu uključenost poboljšanjem pristupa bolje integriranim uslugama zapošljavanja, socijalnim uslugama i dugotrajnoj skrbi u zajednici te pružanjem učinkovitije potpore putem minimalnog dohotka. Povećati učinkovitost i dostupnost zdravstvenog sustava, među ostalim preraspodjelom sredstava iz bolničke skrbi na izvanbolničku skrb, smanjenjem neposrednih plaćanja i rješavanjem problema nedostatka i nejednake raspodjele zdravstvenih djelatnika na razini cijele zemlje.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica